Spjl Suomen Poliisijärjestöjen Liitto

129/12/2016
11.10.2016

Eduskunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto

Asia **HE 134/2016 vp / Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2017**

Viite Hallinto- ja turvallisuusjaoston pyyntö kirjallinen asiantuntijalausunto, lähetetty 4.10.2016
Teema: Poliisitoimi

Talousarvion yleisperusteluissa tavoitteeksi asetetaan rikosvastuun tehokas toteutuminen, rikollisuuden ja sen haittojen väheneminen ja turvallisuuden ja sen tunteen lisääntyminen. Edelleen todetaan, että sisäisen turvallisuuden resursseja on kyetty lisäämään vaikeasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta. Tässä yhteydessä viitataan myös sisäisen turvallisuuden selonteossa asetettuun tavoitteeseen: Suomesta tulee maailman turvallisin maa asua, elää, yrittää ja tehdä työtä.
Tässä lausunnossa tarkastellaan kriittisesti edellä esitettyjä kirjauksia.

Poliisimiesten määrä on laskenut koko 2010-luvun ja Poliisihallituksen toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2018–2021 esittää suunnan jatkuvan jopa aikaisempaa synkempänä.
Poliisimiesten määrä oli tämän vuosikymmenen alussa 7875. Elokuussa 2016 oltiin tilanteessa 7266. Ensi vuoden talousarviossa tavoitteeksi on asetettu 7110.
Poliisin TTS:n luvut puolestaan kertovat seuraavaa:

2017	7050
2018	6787
2019	6517
2020	6432
2021	6432

Miten tässä näkyy edellä todettu: ”sisäisen turvallisuuden resursseja on kyetty lisäämään.”

Valtioneuvosto asettaa sisäministeriön hallinnonalalle yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita vuodelle 2017 kuten:
”sisäisen turvallisuuden palvelut sekä viranomaisten toimintakyky turvataan koko maassa”

Eduskunnan kannanotoissa on aikaisempina vuosina korostettu poliisipalvelujen saatavuutta koko maassa, asuinpaikkaan katsomatta. SPJL on lausunnoissaan yrittänyt tuoda esille vallitsevaa todellisuutta.

Asemamiehenkatu 2, FI-00520 Helsinki
+ 358 9 3484 2400
Y-tunnus 0202256-1
spjl.fi

99 Me turvaamme selustasi.

Toimintavalmiusaika on yksi keskeinen mittari, jolla poliisiorganisaatio markkinoi itseään ja saatavuuttaan. Kannattaa huomata, että talousarvioesityksessä mainitut toimintavalmiusajat ovat valtakunnallisia keskiarvoja. Valtaosa tehtävistä kohdentuu alueille, joissa poliisi, ainakin toistaiseksi, on kohtuullisen hyvin saavutettavissa = pääkaupunkiseutu ja muut keskeiset kasvukeskukset, eli paikkakunnat, joilla yleensä myös pääpoliisiasemat sijaitsevat. Keskiarvoluvut eivät tuo esille sitä karua todellisuutta, joka palvelujen saatavuudessa on harvaan asutuilla alueilla. Tilanne ei ainakaan parantunut sisäministeriön kesäkuisella päätöksellä lakkauttaa 11 poliisiasemaa.

Talousarvioesityksestä vuodelle 2017 nousee esille määrärahojen kehityssuunta:

Vuosi	nettomenot (milj.€)	bruttomenot (milj.€)
2015 toteuma	733,9	815,2
2016 arvio	729,4	797,9
2017 esitys	687,6	750,1

Ja miten sisäministeriö uutisoi 15.9.2016 julkistettua talousarvioesitystä: *poliisille lisärahaa automaattiseen liikenteenvalvontaan ja harmaan talouden torjuntaan. (5 milj.€)*

Jotain realismiakin toki talousarvioesityksestä löytyy. Muutamia poliisin toiminnan tunnuslukuja on uskallettu heikentää, kuten toimintavalmiusaikoja ja rikosten selvitysprosentteja. Toisaalta samaa asiaa kuvaavat tekstiosat eivät tue numeroiden kertomaa.
Lisäksi löytyy yksi myönteinen asia:
poliisikoulutuksen aloituspaikkamääräksi esitetään 400. Jos tämä määrä opiskelijoita todella saadaan aloittamaan opintonsa 2017, se tarkoittaa vuosina 2020–2021 todella pitkästä aikaa sitä, että valmistuvien määrä on poistumaa suurempi. Silloin ei jäisi kuin yksi mutta: löytää rahoitus kaikkien valmistuvien palkkaamiseen koulutusta vastaavaan työhön. Tässä asetetaan kova haaste tulevien vuosien kehysrahoitukselle.

Lopuksi

Talousarvioesityksessä jatketaan sisäisen turvallisuuden selonteossa lanseeratun ajatuksen, *Suomi, maailman turvallisin maa,* markkinointia. Selonteon pohjalta laaditaan sisäisen turvallisuuden strategia, jossa määritellään toimenpiteet, joilla asetettuun tavoitteeseen päästään. Ei tarvinne olla ennustaja, jos olettaa, että resurssilisäykset eivät ole toimenpideluettelossa. Ministeri Risikko on jo sm:n sivuilla esitellyt omat teesinsä, joilla tavoite saavutetaan. Vaikea uskoa, että tämä täysin epärealistinen tavoite saavutetaan pelkästään tee-se-itse-keinoin. Suomessa tarvitaan edelleen ammattitaitoisia turvallisuuden tekijöitä.

Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry

Yrjö Suhonen
puheenjohtaja

Mika Nygård
järjestöpäällikkö

Suomen Poliisijärjestöjen Liittoon kuuluu runsaat 11 000 jäsentä poliisista, oikeusministeriön hallinnonalalta ja hätäkeskuslaitoksesta.

Asemamiehenkatu 2, FI-00520 Helsinki
+ 358 9 3484 2400
Y-tunnus 0202256-1
spjl.fi

99 Me turvaamme selustasi.